

Til

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Att. Star@star.dk

Fuldmægtig Tina Holgaard Madsen (thm@star.dk)

Specialkonsulent Anne Hedegaard (aih@star.dk)

08-01-2016

Høring vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik og lov om individuel boligstøtte (Indførelse af et nyt kontanthjælpsloft, en 225 timers regel, fire ugers ferie til uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere m.v.)

Indledning

BEDRE PSYKIATRI afgiver hermed høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik og lov om individuel boligstøtte. I første omgang vil vi dog indledningsvis oplyse, at vi undrer os over, at vi ikke er orienteret om høringen (høringslisten) trods relevansen og aktualiteten for landsforeningens målgrupper. BEDRE PSYKIATRI er først gjort bekendt med høringssudkastet d. 6/1-2016, hvorfor nærværende høringssvar afspejler den korte tidshorizont.

Generelt

I dag er godt hver fjerde på kontanthjælp psykisk syg – et system som grundlæggende ikke er egnet til at tage sig af psykisk syge mennesker. Når man i den grad parkerer psykisk syge på kontanthjælp, så udsætter man dem for økonomisk stress, som ikke bringer dem tættere på en raskmelding - tværtimod. Dertil kommer, at psykisk sygdom rammer hele familien – og det betyder, at kombinationen af sygdom og økonomisk pres ofte får familiens situation til at forekomme endnu mere svær og stressende.

Samtidig er det vores opfattelse, at der både i kontanthjælpssystemet og på jobcentrene er håbløs mangel på viden om psykisk sygdom og alt for få sundhedsfaglige initiativer, som er nødvendige, hvis man har et reelt ønske om at få flere med psykiske problemer og psykiatriske diagnoser tilbage på job-sporet.

Noget der bidrager til bekymringen er manglen på ressourceforløb i kommunerne. Fra 1. januar 2013 satte regeringen en prop i tilgangen til førtidspension og i den forbindelse regnede Arbejdsmarkedsstyrelsen på at kommunerne i stedet ville oprette 14.600 ressourceforløb som erstatning for førtidspension. Men nye tal fra Arbejdsmarkedsstyrelsen viser, at kommunerne kun har oprettet 2.234 ressourceforløb hele sidste år. Dette er bekymrende, for i den optik så er og føles kontanthjælpssystemet for mange syge som en "endestation", hvor der ofte ikke er hjælp eller tiltag, der bedrer deres situation.

Der er ikke noget galt med grundvisionen om, at flere får en uddannelse og en tættere tilknytning til arbejdsmarkedet. Det kunne vi ikke være mere enige i, – men man overser helt de særlige omstændigheder, der gør sig gældende, når man skal passe ind i de nye beskæftigelsesreformer og samtidig har en depression, har OCD eller er mani-depressiv. I den forbindelse er det værd at bemærke, at kun 8 procent af kontanthjælpsmodtagerne med psykiske sygdomme rent faktisk er jobklar. Sundhedsministeriets egne tal viser, at 25 procent af de personer, som var i kontakt med behandlingspsykiatrien i 2013 var ikke-arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere.

BEDRE PSYKIATRI mener, at det aldrig må være de økonomiske hensyn, der vejer tungest, når der skal tages stilling til, hvad der er de mest hensigtsmæssige tiltag over for den enkelte og dennes familie/pårørende til at sikre denne et meningsfyldt og økonomisk trygt liv.

Et nyt kontanthjælpsloft

Det fremgår af lovudkastet, at der skal indføres et nyt kontanthjælpsloft. BEDRE PSYKIATRI er bekymret for, at kontanthjælpsloftet vil både få negative konsekvenser og giver utilsigtede virkninger ved en reduktion i eksistensgrundlaget for den enkelte og for mange børnefamilier. At være på kontanthjælp er ikke en ønskelig situation for nogen. Som udgangspunkt tildeles kontanthjælp som bekendt kun for personer, der har været ude for ændringer i deres forhold, f.eks. i form af sygdom, arbejdsløshed eller samlivsophør, og at ændringerne bevirker, at ansøgeren ikke har mulighed for at skaffe det nødvendige til sin egen eller familiens forsørgelse, og at behovet ikke kan dækkes gennem andre ydelser.

Lovudkastets udgangspunkt at kontanthjælpsmodtagere skal have en større økonomisk gevinst ved at tage et job til en månedsløn i den lave ende af lønskalaen, er ganske besnærende, dog vurderer BEDRE PSYKIATRI ikke, at et såkaldt økonomisk loft ikke vil skabe flere job, men derimod presse folk ud i fattigdom (herunder mindsket rådighedsbeløb) eller forværre en i forvejen svær økonomisk situation og skabe større ulighed i samfundet som helhed.

Således har flere eksperter og organisationer samstemt peget på, at loftet risikerer at skabe stor armod og parallelsamfund for mange ægtefæller, børnefamilier og true allerede ressourcetsvage personer eller pressede familiers eksistensgrundlag som følge af loftet. Kontanthjælpsmodtagere har sjældent kun arbejdsløshed som eneste udfordring. De har typisk også sociale og/eller helbredsrelaterede problemer, som ofte er psykiske sygdomme, der rækker dybt ind i den enkeltes hverdag og familieliv. Dermed er kontanthjælpsloftet ikke et effektivt middel til at øge beskæftigelsen blandt denne målgruppe.

Ved en genindførelse af kontanthjælpsloftet vurderes sikkerhedsnettet at være svækket og den økonomiske tryghed skadet for rigtig mange mennesker og deres familier, ikke mindst børnene. På sigt vil det ramme store som små, hvor selv i forvejen særligt udsatte børn risikerer at miste deres sociale fodfæste og leve under trange vilkår (Forskning viser, at op mod 1/3 af børn af psykisk syge forældre risikerer at få psykosociale problemer senere i livet). BEDRE PSYKIATRI gør opmærksom på, at trivsel i hjemmet også er betinget af netop familiers økonomiske og boligrelaterede tryghed.

Indførelse af en 225 timers regel

Det fremgår af høringsudkastet, at der skal indføres en regel om, som betyder, at begge ægtefæller i et ægtepar og ugifte personer, der er berettiget til hjælp efter aktivlovens § 11 - når parret eller personen har modtaget hjælp i sammenlagt 1 år – skal dokumentere, at de har haft mindst 225 timers ordinært og udstøttet arbejde inden for de seneste 12 kalendermåneder.

BEDRE PSYKIATRI bemærker i udkastet, at personer med en så begrænset arbejdsevne, at kommunen ud fra et konkret skøn vurderer, at de pågældende ikke vil kunne arbejde 225 timer inden for et år på det ordinære arbejdsmarked, undtages efter forslaget fra det skærpede rådighedskrav. Dog fremgår det af lovudkastet, *”at det må forventes, at en stor andel af de personer, der er vurderet som aktivitetsparate, vil være omfattet af undtagelsen.”*. BEDRE PSYKIATRI finder det undrende, at også gruppen af aktivitetsparate (dvs. personer, der ikke vurderes at kunne komme i arbejde inden for en kortere periode), kommer i betragtning til 225 timers reglen. BEDRE PSYKIATRI gør opmærksom på, at det vedrører en persongruppe, der ikke i dag kan påtage sig ordinært arbejde, der gør dem i stand til at forsøge sig selv inden for tre måneder pga. komplekse problemer af fx social eller helbredsrelateret karakter.

BEDRE PSYKIATRI finder overordnet set bestemmelsen om 225 timers reglen uhensigtsmæssig og problematisk eftersom denne gruppe personer netop er i sårbar tilstand, hvis økonomiske situation risikerer

at blive voldsom forringet af kravet om 225 timers ordinær arbejde. BEDRE PSYKIATRI vurderer, at det er virkelighedsfjernt at forestille sig, at denne gruppe af – hvor der ofte forekommer psykisk sygdom - fra lovens ikrafttræden april 2016, kan indtræde på arbejdsmarkedet og finde et job – også selv om det kun er 225 timer. Man fristes til at spørge, hvilken arbejdsgiver vil ansætte personer i ordinær beskæftigelse, der har så store og komplekse problemer i bagagen – som manglende ressourcer, kompetencer og ikke mindst sygdom.

Afslutningsvis synes lovudkastet at afspejle en svækket tillid til sagsbehandlingernes vurdering i kommunerne. Fremover skal kommunen ud fra et konkret skøn vurdere om personer med en allerede så begrænset arbejdsevne kan undtages efter forslaget fra det skærpede rådighedskrav, dermed risikerer man at skabe forskelligartede kommunale skønsvurderinger, hvor praksis af 225 timers reglen kan blive vilkårlig fra kommune til kommune. Dette finder BEDRE PSYKIATRI uhensigtsmæssigt.

Med venlig hilsen

BEDRE PSYKIATRI